

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la instituirea Comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național pentru lucrările de creare a infrastructurii de gestionare a deșeurilor în cadrul Proiectului „Deșeuri solide în Republica Moldova”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Mediului
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Proiectul a fost elaborat în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (2) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 42-44, art. 311), cu modificările ulterioare, precum și considerând prevederile Regulamentului privind modul de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice a obiectului exproprierii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 660/2006, în scopul implementării Proiectului „Deșeuri solide în Republica Moldova” ratificat prin Legea nr. 89/2020.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>La data de 18 octombrie 2019, a fost semnat Acordul de Finanțare (AF) care asigura o linie de credit de către Banca Europeană de Investiții (BEI) și de către Guvernul Republicii Moldova, reprezentat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediu (MADRM) și Ministerul Finanțelor (MF), pentru a sprijini implementarea Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor 2013-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 248/2013. Programul de investiții include infrastructuri integrate a MDS care vor fi dislocate în 8 Regiuni de Management al Deșeurilor (RMD).</p> <p>Prin Legea nr. 89/2020 pentru ratificarea Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind implementarea Proiectului „Deșeuri solide în Republica Moldova” a fost ratificat Acordul - Cadru de împrumut pentru gestionarea deșeurilor solide în Republica Moldova.</p> <p>Conform Acordului de finanțare prenotat, costul general pentru crearea Infrastructurii de Management al Deșeurilor Solide (MDS) este estimat în valoare de 200 mln. Euro. Investiția este planificată pentru finanțarea proiectelor de infrastructură în 6 regiuni de management al deșeurilor, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Regiunea 1 – Cahul, Cantemir, Taraclia, Ceadâr-Lunga, Vulcănești și Comrat;b) Regiunea 2 – Leova, Cimișlia, Basarabeasca, Căușeni și Ștefan Vodă;c) Regiunea 4 – mun. Chișinău, Strășeni, Ialoveni, Hâncești, Criuleni, Dubăsari, Anenii Noi și Orhei;d) Regiunea 5 – Ungheni, Nisporeni, Călărași;e) Regiunea 7 – mun. Bălți, Drochia, Râșcani, Glodeni, Florești, Fălești, Sângerei, Soroca, Șoldănești, Rezina și Telenești;

f) Regiunea 8 – Briceni, Ocnîța, Edineț și Dondușeni.

Dezvoltarea infrastructurii și anume crearea centrelor de management integrat a deșeurilor și a stațiilor de tranfer, cât și serviciilor necesare pentru gestionarea deșeurilor, are drept scop prevenirea poluării mediului, reducerea cantităților de deșuri depozitate și creșterea ratei de reciclare.

Concomitent, AF prevede și cofinanțarea programului de investiții MDS de către Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), ce presupune și atragerea sprijinului suplimentar din partea Partenerilor de Dezvoltare.

Astfel, în acest context, Parlamentul a ratificat Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Deșuri solide în Republica Moldova”, în sumă de 25 de milioane de euro, aprobat prin Legea nr. 14/2023.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin acest proiect de hotărâre de Guvern se urmărește crearea Comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de creare a infrastructurii de gestionare a deșeurilor în cadrul Proiectului „Deșuri solide în Republica Moldova”.

Astfel, proiectul prevede instituirea și aprobarea componenței nominale a Comisiei de cercetare prealabilă, stabilirea modului de activitate a comisiei și asigurarea lucrărilor de secretariat.

Pentru examinarea obiectelor cercetării prealabile și stabilirea existenței elementelor justificative ale interesului național se vor organiza ședințe de lucru la care vor participa membrii Comisiei, desemnați de către entitățile indicate în anexa la proiectul hotărârii, urmare a solicitării Ministerului Mediului nr. 11-07/1878 din 03.07.2025, conform pct.3 din Hotărârea Guvernului nr. 660/2006 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice a obiectului exproprierii, precum și președinții raioanelor și primarii localităților pe a cărei rază teritorială se vor desfășura lucrările de utilitate publică. Prin urmare, fiecare membru al Comisiei se va expune asupra lucrărilor de construcție a stațiilor de transfer și a Centrelor integrate de management a deșeurilor, astfel că, implementarea proiectului este condiționată de parcurgerea cercetării prealabile și obținerea deciziei Comisiei în conformitate cu Legea privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

Crearea centrelor de management integrat a deșeurilor și a stațiilor de tranfer, cât și a serviciilor necesare, în vederea dezvoltării infrastructurii la nivel regional pentru gestionarea deșeurilor, se va realiza prin divizarea teritorială a țării în 6 regiuni de management al deșeurilor, în raioanele și municipiile Cahul, Cantemir, Taraclia, Ceadâr-Lunga, Vulcănești și Comrat, Leova, Cimișlia, Basarabeasca, Căușeni și Ștefan Vodă, mun. Chișinău, Strășeni, Ialoveni, Hâncești, Criuleni, Dubăsari, Anenii Noi și Orhei, Ungheni, Nisporeni, Călărași, mun. Bălți, Drochia, Râșcani, Glodeni, Florești, Fălești, Sângerei, Soroca, Șoldănești, Rezina și Telenești, Briceni, Ocnîța, Edineț și Dondușeni.

Criteriile de bază pentru planificarea regională au fost așezarea geografică (*distanța până la prima casă de locuit, zonele de protecție a râurilor, rezervațiilor naturale, siturilor arheologice, etc.*), dezvoltarea economică, existența drumurilor de acces,

condițiile pedologice și hidrologice, precum și numărul populației. Astfel, toate terenurile identificate inițial au trecut o expertiză pentru a vedea dacă acestea corespund tuturor cerințelor pentru crearea infrastructurii.

Suplimentar este de menționat că, amplasamentele din RMD 5 și 8 au obținut Acordul de mediu, ce permite deja inițierea lucrărilor de construcție.

Concomitent, ținând cont de importanța lucrărilor ce urmează a fi executate și pentru asigurarea realizării lucrărilor conform termenilor stabiliți, în temeiul realizării angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, se propune intrarea în vigoare a proiectului de hotărâre la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, conform art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. De asemenea, intrarea în vigoare la data publicării este justificată de importanța lucrărilor ce urmează a fi executate și de termenii restrânși de efectuare a lucrărilor menționate supra.

Implementarea Proiectului „Deșeuri solide în Republica Moldova” va contribui la atingerea obiectivului care „constă în dezvoltarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor, eficient din punct de vedere economic și care să asigure dreptul fundamental la un mediu sănătos și sigur, și atingerea principalilor indicatori ai dezvoltării durabile, incluse în cadrul strategic de dezvoltare durabilă a țării”, va servi drept bază pentru planificarea investițiilor în dezvoltarea unei infrastructuri eficiente de gestionare integrată a deșeurilor, stimularea transformării deșeurilor în resurse și implementarea acțiunilor necesare pentru realizarea tranziției de la economia lineară la economia circulară, precum și pentru creșterea gradului de conștientizare a beneficiilor acțiunilor de mediu în abordarea provocărilor globale de gestionare a deșeurilor. De asemenea, tranziția la economia circulară reprezintă o prioritate la nivelul național, conform prevederilor conceptului Programului pentru promovarea economiei verzi pentru anii 2023-2027, a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia și a Hotărârii Guvernului nr.592/2019 cu privire la aprobarea Programului de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii. Conform principiilor economiei circulare, durata de viață a produselor, a materialelor și a resurselor crește cât mai mult posibil, iar generarea deșeurilor se reduce la minimum.

În același timp, obiectivele prioritare ale Conceptului strategiei de mediu până în anul 2030 sunt luate drept repere, fiind bazate pe respectarea principiilor moderne de management integrat de mediu și dezvoltare durabilă și principiile politicii europene de mediu, inclusiv Pactul Verde European (*Green Deal*): principiile precauției, prevenirii și reducerii poluării la sursă, principiul „poluatorul plătește, principiul responsabilității și răspunderii pentru mediu, precum și implementarea obiectivelor și acțiunilor impuse de armonizarea cadrului de reglementare și reformele instituționale conform acquis-ului comunitar.

Un alt reper important este Strategia națională de dezvoltare regională a Republicii Moldova pentru anii 2022-2028, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 40/2022, care constă în sincronizarea cu ciclul și prioritățile politicii de dezvoltare regională a Uniunii Europene fiind luată în considerare abordarea regională în dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public Proiectul hotărârii de Guvern va avea un impact pozitiv asupra sectorului public.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Implementarea proiectului respectiv nu necesită alocarea unor mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.
4.3. Impactul asupra sectorului privat Nu este aplicabil
4.4. Impactul social Proiectul hotărârii de Guvern va avea un impact pozitiv asupra societății deoarece vor fi construite și gestionate stații de sortare, instalații de compostare, stații de tratare mecanică – biologice cât și stații de transfer.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Implementarea proiectului, nu va avea impact asupra datelor cu caracter personal.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Implementarea proiectului nu va avea impact asupra echității, egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului Implementarea proiectului nu va avea impact asupra mediului
4.6. Alte impacturi și informații relevante Alte impacturi în sensul implementării proiectului dat nu au fost identificate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Nu este aplicabil
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Nu este aplicabil
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Mediului www.mediu.gov.md . compartimentul Transparența decizională https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14874 Proiectul a fost transmis spre avizare către 54 de instituții, dintre care doar 9 nu au prezentat un aviz. Însă, conform art.38, alin. (6) al Legii nr. 100/2017 „neprezentarea avizelor și/sau recomandărilor în termenul stabilit de prezenta lege nu împiedică definitivarea și promovarea proiectului actului normativ.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice și anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul nu contravine legislației naționale.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ urmează a fi întreprinse următoarele măsuri:

- Instituirea Comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național;
- Convocarea ședinței Comisiei de cercetare prealabilă;
- Examinarea în cadrul ședinței a existenței elementelor justificative ale interesului național;
- Adoptarea deciziei Comisiei asupra posibilității declarării utilității publice.
- Elaborarea și semnarea Procesului – Verbal al ședinței Comisiei.

Comisia pentru cercetare prealabilă se va expune în rezultatul cercetărilor, cu privire la existența elementelor justificative ale interesului național și posibilitatea declarării utilității publice a lucrărilor.

Ministru

Sergiu LAZARENCO